

MINI-STORY II. De Duitse tank op de Beneden-Weverstraat.

Enige algemene gegevens:

Ongeveer in augustus 1944 verschenen de eerste Pzkw VI, beter bekend onder de naam Königstigers, aan de verschillende fronten. Deze tank was op vele punten superieur aan die van de Geallieerden. Met name door zijn bepantsering van maximaal 185 mm en zijn 88 mm kanon. Er werden er slechts 485 gebouwd, maar het staat wel vast dat enige van deze kolossen door de Duitsers werden ingezet tijdens de operatie Market-Garden. Zij duiken op, getuige bijgaande foto, in Oosterbeek, maar ook in Elst en in de sektor Nijmegen-Eindhoven. In tegenstelling tot de nu toe aanvaarde stelling dat deze tanks deel uitmaakten van het 2e SS-Panzerkorps, staat vast dat in de organisatie van de SS deze zware tanks ondergebracht waren in speciale tankbataljons, die naar behoefte gedetacheerd werden. Deze zware tankbataljons hadden hun eigen reparatieafdelingen en logistieke verzorging. De bemanningen waren samengesteld uit ervaren veteranen uit de Russische, Italiaanse, Noord-Afrikaanse en Normandische slagvelden.

Hoewel veelal geschreven wordt over gebrek aan initiatief aan Duitse zijde, zijn wij geneigd voor deze eenheden juist het tegengestelde te aanvaarden. Van de Hohenstauffendivisie staat vast dat deze juist overall ingezet werd waar de benarde toestand een snelle reactie noodzakelijk maakte en voor de zware SS tankbataljons gold dit in nog sterkere mate. Tevens moet in dit verband opgemerkt worden dat, in tegenstelling tot de geallieerde legerorganisatie, de Duitse samenstelling van zogenaamde "Kampfgruppen", buiten de organieke organisatie om, een gewone zaak was.

Tot grote schade voor de 1e Airbomedivisie kan deze tegenstander gekenschetst worden als zeer initiatiefrijk en inventief!

Volgens diverse bronnen werden tijdens de Slag bij Arnhem diverse, zeer belangrijke versterkingen onder bevel geplaatst van de "Kampfgruppe 9 SS Panzerdivision-Hohenstauffen", die zelf nooit in staat geweest zou zijn de 1e Airbomedivisie een nederlaag toe te brengen. Op 24 september 1944 kan gerust aangenomen worden dat tweederde van de strijdmacht gedetacheerd was onder bevel van Luitenant-Kolonel Harzer en niet organiek deel uitmaakte van zijn eenheid.

Hieronder bevond zich een eskadron met 15 Königstigers, type IIb van het 506e zware tankbataljon onder commando van Majoor Lange en een versterkt eskadron Pantertanks (13) van de 280e "Stürmggeschütz-Brigade".

De Tigertank in de Beneden-Weverstraat in Oosterbeek. Inzet Lt. Ian Meikle, R.A.

Verdere gegevens over de gloednieuwe Königstiger in de Weverstraat.

Deze praktisch rechtstreeks uit de fabriek afkomstige tank (afleveringsdatum 20-8-'44!) werd in het voorjaar van 1945 totaal vernield aangetroffen bij de inrit van het bedrijf van Meelhandel Arie van Veelen (nu Fa. Den Boer.) Bijgaande foto laat ons de tank zien, zoals deze oorspronkelijk werd aangetroffen. Voor de opnamen van de film "Theirs is the Glory" werd later de koepel 180° gedraaid (zie foto in nieuwsbrief 10). De Königstiger heeft vele treffers moeten incasseren; de ernstigste schade is waarschijnlijk toegebracht door piatbommen. Het is duidelijk zichtbaar dat een deel van de lange loop van het 88 mm kanon eraf geschoten is, maar de meest dodelijke treffer is van achteren afgevuurd en heeft de "achilleshiel" van de Tiger geraakt. Het gat is zichtbaar juist tussen koepel en chassis. Een van de zwakke punten van dit type was namelijk dat in de koepel zeer veel munitie aanwezig was. Omdat deze tank ontzettend zwaar was (68 ton) en zeer veel brandstof nodig had, moest op zeer kwetsbare plaatsen munitie opgeslagen worden, met alle gevaren van dien! Het is dan ook vrijwel zeker dat er geen overlevenden zijn geweest aangezien het gehele interieur ontploft is, hetgeen door ooggetuigen uit 1945 wordt bevestigd.

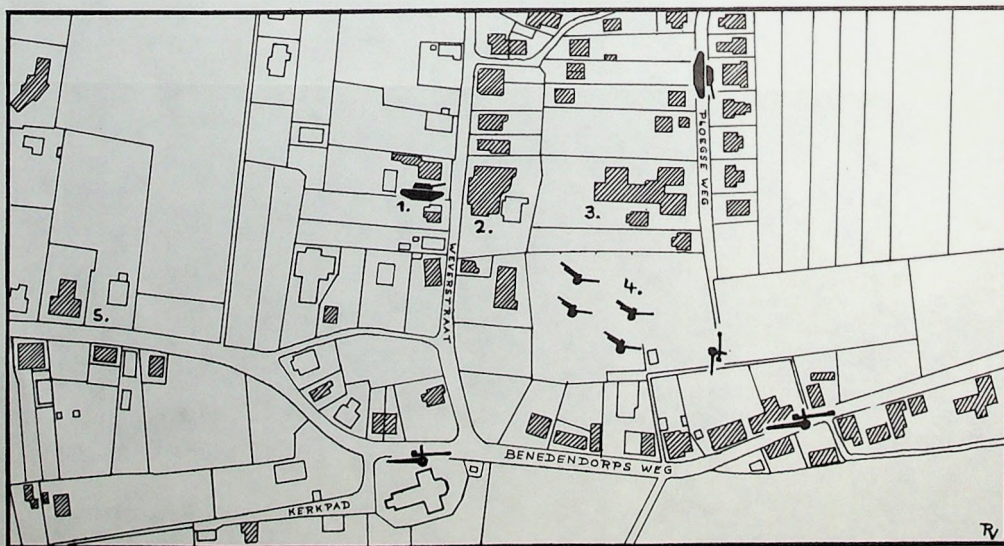
Het fatale schot is waarschijnlijk afgevuurd vanuit de Oude School. Informaties en inlichtingen maken het nagenoeg zeker dat de datum waarop het gevecht plaatsvond donderdag, 21 september was.

Wie van Engelse zijde hebben hierin een rol gespeeld? Ook hier zijn enige verrassende feiten aan het licht gekomen!

In tegenstelling tot hetgeen in Ryan's boek staat met betrekking tot wasserij Van Dolderen en majoor Cain, V.C. van de South Staffords, blijkt dat er wel sprake is van een wasserij, maar niet de bovenvermelde. Niet wasserij Van Dolderen, maar de Oostelijk van de school gelegen wasserij Van Hofwegen wordt bedoeld. Cain heeft hier met zijn South Staffords geopeerd, zijnde het noordelijkste deel van de Lonsdale Force. Minder bekend is dat Cain een metgezel en vuurleider had, namelijk de luitenant Meikle, R.A. Luitenant Meikle werd het laatst levend gezien in de kelder van de familie Berman op 21 september en sneuvelde op deze dag toen hij als waarnemer optrad en van achter een van de schoorstenen van de huizen in de buurt van de tank aanwijzingen gaf aan Cain. U kunt dit verslag vinden in Hibbert's boek "The Battle of Arnhem" op bladzijde 171. Het is hoogstwaarschijnlijk dat het duo Cain-Meikle betrokken is geweest bij de vernietiging van de Königstiger. Meikle behoorde tot de batterij 75 mm howitzers, die opgesteld stond op de akkers tussen Stalhouderij Klaassen-Smederij Berman én Wasserij van Hofwegen (zie situatieschets). Meikle (zie foto) is begraven op dit terrein of zwaargewond naar de Kerk gedragen (hierover bestaat geen zekerheid). Misschien komen er nog nadere gegevens uit Engeland, maar het staat wel vast dat deze feiten in grote lijnen kloppen. Indien er nadere gegevens aan het licht komen, dan worden deze in de volgende nummers van de Nieuwsbrief vermeld.

Dank aan de vele Vrienden en anderen die de moeite namen te reageren.

C. van Roekel.

Kaartje van een deel van het Benedendorp in Oosterbeek. De gearceerde bebouwing is tijdens of na de Slag bij Arnhem verwoest of zwaar beschadigd. 1. De Duitse Königstiger in de Beneden Weverstraat; 2. De Oude School; 3. Wasserij Van Hofwegen; Batterij 75 mm howitzers; 5. Wasserij Van Dolderen.